

Reflecties over methodieken en tools

Podcast Inger Sofie Dahlø Husby with Pål Børmark, Trondheim Noorwegen, 2023

Inger Sofie:

Goedemorgen. Ik ben Inger Sofie Dahlø Husby en ik doceer aan de NTNU-universiteit in de stad Trondheim, Noorwegen. Vandaag ben ik hier samen met mijn collega van de kindervelzorgdienst in de stad Trondheim.

Pål:

Goedemorgen. Mijn naam is Paul Børmark en ik ben maatschappelijk werker in de gemeente Trondheim in Noorwegen. Ik werk al lang in het veld. Ik vind het erg fijn om sociaal werk te doen met kinderen en gezinnen, vooral de jonge kinderen.

Inger Sofie:

Goed dat je dat zegt, want vandaag gaan we in gesprek over hoe we drempels in de participatie van kinderen in de kindervelzorg kunnen wegwerken. Meer specifiek gaan we het hebben over methoden en pedagogische hulpmiddelen voor de participatie van jonge kinderen.

Maar voordat we hier dieper op ingaan, zijn we blij te kunnen vertellen dat we beide partners zijn in het Erasmus + Pandaproject, waarin we bijna drie jaar hebben gewerkt aan participatie van kinderen bij de besluitvorming. Waarbij we geprobeerd hebben dit tot een gezamenlijk proces en resultaat te maken.

En vandaag belichten we in deze podcast het gebruik van tools om samenwerkingsprocessen tot stand te brengen in de ontmoetingen tussen kinderen en maatschappelijk werkers. Pål, wat vind je van deze invalshoek; het gebruik van tools en spel in het welzijnswerk met jonge kinderen?

Pål:

Volgens mijn ervaringen zijn pedagogische tools niet zo gebruikelijk in de dagelijkse praktijk met kinderen en gezinnen. Sommige maatschappelijk werkers gebruiken graag verschillende tools, maar velen gebruiken geen tools en rekenen alleen op hun verbale vaardigheden.

Inger Sofie:

Mag ik er hier een opmerking over maken? Je reflectie doet me denken aan een ervaring die ik afgelopen weekend had. Ik hielp bij een bijeenkomst voor jongvolwassenen en kinderen uit Noorwegen en Finland. Het doel was om ervaringen met kindervelzorg in twee landen met elkaar te delen. En zoals je waarschijnlijk weet, is Fins heel anders dan Noors en moesten we Engels spreken. We hadden een hele dag en om te vermijden dat we heel de dag enkel zittend en alleen verbale gesprekken zouden voeren, introduceerde ik een collagesessie. Ik had kranten, gekleurd papier, lijm, scharen, stiften, wollen draad, post-its enz. bij me en ik moet toegeven dat ik behoorlijk nerveus was over wat de jongeren van de activiteit zouden vinden. Ik was ook bezorgd over wat mijn collega's ervan zouden denken.

Vanuit mijn oogpunt illustreert dit verhaal heel goed de onzekerheid die ontstaat zodra we spel, activiteiten of creativiteit introduceren. Waarom is dat? Uit onderzoek en literatuur weten we dat dergelijke activiteiten het verbale gesprek kunnen helpen om dieper en reflectiever te worden, illustraties zeggen soms meer dan duizend woorden. Pål, wat is jouw commentaar hierop? Ben je een maatschappelijk werker met lege handen of ben je er één met een gereedschapskist?

Pål:

Misschien een beetje van beide. Ik praat het liefst in mijn dagelijkse werk, maar ik heb veel gereflecteerd over hoe ik ontmoetingen met kinderen zowel nuttig als interessant, relevant en leuk kan maken. En tools zijn er in heel verschillende maten en vormen. Vorige week had ik een gesprek met een 8-jarig meisje terwijl ze op een trampoline aan het springen was buiten bij ons kantoor. Dat was haar idee van een ontmoetingsactiviteit, niet mijn idee. Ik speelde ook met stenen, werkte samen met kinderen en bouwde samen een stenen toren terwijl ik praatte over familie, over goede en slechte levenservaringen, of over torens in het algemeen. Het is erg handig om een gemeenschappelijke focus op een specifieke activiteit te hebben terwijl je met kinderen 'over dingen praat'. Tekenen is een bezigheid die veel kinderen leuk vinden. Figuren, poppen, auto's of allerlei soorten speelgoed.

In onze job moeten we soms praten of onderzoek doen naar verdrietige of slechte gebeurtenissen in het leven van het kind. Ik herinner me een jongetje dat toevallig een doosje crackers op zak had, crackers die knallen als je ze op de grond gooit. We maakten er een spelletje van door met de crackers te reageren, omdat hij niet in staat was om over de kwetsende ervaring te praten. Een cracker op de grond gooien betekende "ja" op mijn vragen, en stilte (niet gooien) betekende "nee". We zijn erin geslaagd om het gesprek min of meer te 'kraken'.

Niet per se de activiteit zelf is cruciaal, maar de afwisseling van het samen zijn en de relatie met het kind centraal stellen. Samen bezig zijn met een activiteit creëert verbondenheid en helpt je elkaar beter te leren kennen. Als er verbondenheid is tussen ons en de kinderen, is het mogelijk om samen mogelijkheden, problemen en mogelijke oplossingen te verkennen.

Vergeet dus niet om jezelf eerst en vooral voor te stellen, voordat je het gebruik van tools voorstelt.

Tools kunnen nuttig zijn bij het faciliteren van dialogen, om zich uit te drukken of om het perspectief en de ervaringen van de kinderen te leren kennen. Ik denk graag aan hulpmiddelen als iets waarover het kind kan beslissen om ze te gebruiken. Vergeet niet om het altijd aan de kinderen te vragen. Niet iedereen maakt bijvoorbeeld graag tekeningen.

Inger Sofie:

Ja, Pål, ik ben het ermee eens, het gebruik van tools is geen snelle oplossing om met jonge kinderen samen te werken. Het gaat meer om een verandering of een verschuiving in de manier waarop we naar kinderen en gezinnen kijken, ze gaan zien als partners, samenwerkingspartners – niet als ontvanger of gebruiker - terwijl wij, de professionals, de problemen definiëren en zelf de oplossingen bepalen.

Pål:

Maar Inger Sofie, je verhaal is nog niet af. Ik ben benieuwd hoe het afgelopen weekend bij jullie is gegaan op de bijeenkomst?

Inger Sofie:

Nou, ik hield me aan de taak om een collage te maken en dat was een succes. Zodra ik begon, haastten de jongeren zich naar voren, pakten ze materiaal en gingen ze op pad. Na de sessie

kwamen ze terug, lieten de collage zien en spraken uitgebreid over wat ze in de groepen hadden gedeeld.

Ik twijfel er niet aan dat het werk met de collage de communicatie tussen de jonge mensen heeft vergemakkelijkt en ons allemaal heeft geholpen om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden en beperkingen wanneer we kinderparticipatie omzetten in een samenwerkingssessie tussen jongeren en hulpverleners.

Pål:

Waar ging de groepsollage over? Moest het iets voorstellen of iets zeggen tegen anderen in de bijeenkomst?

Inger Sofie:

De opdracht was om een antwoord te geven en te reflecteren op de stelling; "wat verstaan we onder gelijk partnerschap tussen servicegebruikers en professionals".

Pål, je zei er iets over dat het kind kan beslissen om een activiteit, een tool, of niet te gebruiken. Wat bedoel je daarmee?

Pål:

Als je probeert tools te zien als een uitnodiging en niet als een verplichting, dan is het een aanpak die bij mij past en waarschijnlijk ook bij de kinderen want elk kind is anders. Maar aan de andere kant is het ook een kwestie van leiden of geleid worden. En als volwassenen, als maatschappelijk werkers, als mensen met macht, denk ik dat het erg belangrijk is dat we uitnodigend zijn waar mogelijk, dat we beslissingen nemen waar nodig. We hebben misschien wel een opdracht of taak die ons een kader geeft van wat we moeten doen. Dus het is meer de vraag hoe je kan doen wat je moet doen met plezier, speelsheid en in samenwerking met kinderen .

Enkele laatste woorden: we hebben enkele gedachten en ervaringen gedeeld over het gebruik van tools binnen het maatschappelijk werk met kinderen. Als je meer wilt weten over deze aanpak, raden we u de achtergrondtekst voor praktijkwerkers te lezen, "Methodieken en tools".

Pål:

Bedankt allemaal voor het luisteren. Groeten van de Noren uit het Panda-project.